

Reinfeldt och den socialdemokratiska normaliteten – krönika för Östgöta-Correspondenten
2006 12 02

Aldrig tidigare har en borgerlig regering haft sådana förutsättningar, sades det. Samarbetet och politiken var väl förberedda i alliansen. De ekonomiska förutsättningarna var helt andra än vid tidigare regeringsskiften. Lägg därtill att oppositionsledaren abdikerade redan på valkvällen.

Aldrig tidigare har en ny regering tappat så mycket väljarsympatier efter ett val, konstateras det nu. Visst är opinionsundersökningar när det nästan är fyra år kvar till ett val egentligen fullständigt ointressanta förutom för statsvetare och mätinstitut som vill ha sina tidsserier obrutna. Men i alla fall...

Visserligen har denna regering slagit ett generande rekord med att byta ut två ministrar under sin första vecka. Men det är knappast något som har bestående betydelse. Viktigaste förklaringen till opinionsfallet torde vara nedskärningarna i a-kassan och en del av sysselsättningsbidragen. I nyhetsförmedlingens drabbandeperspektiv ser det mer ut som att den nya regeringen tar bort än skapar arbeten. Kanske räcker det för att rörliga s-väljare snabbt ångrat sig.

I dagens trolösa politiska värld utan starkare partiloyaliteter svänger opinionsyttringarna snabbt. Att vi i dag inte vet mycket om vad socialdemokraterna står för och vem som ska leda dem framöver spelar mindre roll. Kanske några nu återkommit bara för att Göran Persson är borta.

Intressant är annars att flera socialdemokrater likt Leif Pagrotsky i en TV-soffa häromveckan inte tror att arbetslösheten kommer att bli något socialdemokratiskt trumfkort i nästa val. Andra tillstår att flera av regeringens förslag inte är så tokiga. Några löften om återställare har – klokt nog – inte börjat utställas.

Bortom kortsiktigheten i skiftande partisympatier ligger ändå frågan var en svensk ”normalopinion” ligger. Längre togs en socialdemokratisk hegemoni för given i Sverige. Under de senaste tio åren har vi vant oss vid att de borgerliga sympatierna dominerat i de flesta mätningar mellan val och att socialdemokraternas valresultat i snitt blivit allt sämre. Men med hjälp av stödpartier vänsterut har de till slut ändå lyckats hålla sig kvar vid makten. Nu är förhållandena de omvända mellan socialdemokrater och borgerliga. Så kan det förbli ett tag inte minst som medieuppmärksamheten framöver mer och mer ägnas det kommande valet av ny socialdemokratisk partiordförande. Kanske får då statsminister Reinfeldt anledning att börja oroas. Ett huvudmål för honom och de nya moderaterna måste vara att bli omvalda 2010 och slutligen bryta socialdemokraternas ställning som det naturliga statsbärande partiet. Det har ingen borgerlig ledare förut lyckats med.

I november 1994 övertalades en i grunden skeptisk svensk väljarkår att säga ja till medlemskap i EU. Men strax därefter och alltsedan dess har svenskarna återgått till att misstro EU. Den verkliga utmaningen för alliansen väntar om de socialdemokratiska partisympatierna skulle vara lika normalstarka som det svenska EU-motståndet.

ANDERS MELLBOURN